

Nr 38.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1917 kl. 1/2 1 e. m.

Konstitutionsutskottets memorial, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande, nr 29, angående dels åtgärder för åvägabringande av ett närmare samarbete mellan regering och riksdag i viktigare utrikespolitiska angelägenheter, dels angående beredande åt riksdagen av medbeslutanderätt eller förhandlingsrätt med regeringen i utrikesärenden, dels om närmare bestämmande av begreppet kommandomål m. m.

Närvarande: herrar Edén, Clason, Bellinder, K. J. Ekman, Mannheimer, Olof Olsson, Stadener, von Bahr, Gullberg, Hegardt, Larsson i Västerås, Ericsson i Vallsta, Svensson i Skönsberg, Andersson i Höckerum och Törnkvist.

I sitt utlåtande, nr 29, hemställde utskottet att riksdagen i anledning av förevarande motioner måtte i skrivelser till Kungl. Maj:t anhålla,

1:o) att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning angående de åtgärder, som må kunna vidtagas för åstadkommande och lagfästande av ett närmare samarbete mellan regering och riksdag i viktigare utrikespolitiska angelägenheter, samt för riksdagen framlägga förslag till de ändringar i grundlagarna och de stadganden i övrigt, vartill utredningen för-
anleder;

2:o) att Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag angående sådan ändring av 13 § regeringsformen, som — förutom vad som kan föräledas av ovannämnda allmänna samarbete mellan regering och riksdag i de utrikespolitiska avgöranden, vilka behand-

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 5 saml. 31 häft. (Nr 38—39.)

las i denna paragraf — bringar dess lydelse i närmare överensstämmelse med den i 74 § regeringsformen uttryckta grundsatsen, att rikets krigsmakt icke bör ställas på krigsfot i annat syfte än för upprätthållande av vår neutralitet eller för avvärjande av befarat eller börjat angrepp;

3:o) att Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag i syfte att begreppet kommandomål måtte närmare bestämmas och garantier givas för att viktigare ärenden inom försvarsväsendets område bliva behandlade i statsråd.

Enligt utskottet tillhandakommet protokollsutdrag har första kammaren beslutit

att med avseende å punkten 1:o) med avslag å utskottets hemställan bifalla den av herr Clason m. fl. vid utlåtandet avgivna reservationen med hemställan att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta utreda dels under vilka former en fullständigare kännedom om aktuella utrikespolitiska frågor må kunna lämnas riksdagen, dels huruvida och på vad sätt, under bevarande av betryggande garantier för upprätthållande av utrikesärendenas enhetliga ledning och nödig sekretess därvid, ett närmare samarbete mellan regering och riksdag i viktigare utrikespolitiska ärenden må kunna anordnas genom utveckling av de nuvarande särskilda deputerade till en vid varje riksdag fungerande institution, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen föranleder; samt

att med avseende å punkterna 2:o) och 3:o) avslå utskottets hemställan.

Andra kammaren har, enligt därifrån ankommet protokollsutdrag, beslutit bifalla utskottets hemställan.

I följd härav har det ålegat utskottet, jämlikt § 63 riksdagsordningen, att söka, såvitt möjligt är, sammanjämka de olika meningarna och med förslag därom till riksdagen inkomma; men då kamrarnas beslut gå i väsentligen olika riktningar, så att sammanjämkning därav icke kunnat äga rum,

torde riksdagen finna de i förevarande fråga framställda skrivelseförslagen hava förfallit.

Stockholm den 11 juni 1917.

På utskottets vägnar:

NILS EDÉN.